

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTAI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 252. szám.

Csütörtök, november 5.

Az új kormány programja.

Nagybecskerek, november 5.

Tisza István gróf miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésén akarta megismertetni a parlamentet és az országot kormányzati programjával. Az ellenzék azonban jobbnak látta, hogy a füleit bedugja s erőszakosan csinált akadémuskodással megátolja azt, hogy az ország tiszta képet szerezzen az alkotmányosság egyik tényezőjének — a parlamentnek közvetítésével a kormány programjáról.

Az ellenzéknek a képviselőházban ezt sikerült elérnie, de az ország azért mégis tudomást szerezhet a programról a főrendiház révén, a melynek tegnapi ülésén Tisza István gróf elmondhatta kormányzati munkatervét.

Az elmondottakból minden elfogulatlanul ítélő s az ország érdekeit szem előtt tartó embernek konstatalni kell, hogy a kormány programja gazdag és nemzeti tartalommal s a munkaterv rendszeres, akadálytalan megvalósítása föltétlenül az ország boldogulását mozdítja elő. Ezuttal nem mehetünk bele a munkaprogram részleteinek fejtegetésébe, hanem adjuk Tisza István gróf miniszterelnöknek a főrendiház tegnapi ülésén elmondott programjának bő kivonatát, a mely minden függő kérdésre kimerítően felel.

A miniszterelnök kötelességének ismeri, hogy mostan, a mikor átveszi az ország kormányzatát, bemutatkozzék a főrendiháznak, hazafias támogatását kérje és tájékoztassa arról a politikai irányról, amely a kormányt kormányzatában vezeti. A kabinet nehéz időben nagy feladatok megoldására vállalkozott, hiszen az ország alkotmányos gépezete hosszú időn át meg volt akadva, az országgyűlés is hónapok óta egy eredménytelen vita utvesztőjében tévelygett. Kezdetben a katonai terhek felemelése volt az, ami a helyzetet megnehezítette. Időközben az unjonclétszám felemelését célzó törvényjavaslatot visszavonták, de ez a helyzet megjavítására nem vezetett, nem pedig azért, mert tagadhatatlanul a nemzeti közvélemény széles rétegeiben bizonyos általános, mélyreható izgalom mutatkozott, amely a rendezett állapot helyreállításának akadályul szolgált. Ma azonban konstatalni lehet, hogy e kérdés tekintetében bizonyos nyugvópontra jutottunk. A lefolyt hónapok eseményeinek tanulsága gyanánt két igazságot állapíthatunk meg. Az egyik az, hogy tagadhatatlanul a nemzeti közvélemény széles rétegeiben él a vágy az iránt, hogy a közös hadseregben szintén helye jusson a magyar nyelv jogainak. A másik tény azonban az, hogy erre irányuló törekvéseiben a magyar nemzet egyhangulag visszariad egy mélyreható konfliktus következményeitől és attól, hogy a korona és a nemzet között megbontsa az összhangot, a mely egyedül lehet egy eredményes nemzeti politika alapelve. Ily körülmények között a korona segítségére jött a nemzetnek. Egyfelől kifejezésre juttatta a 67-es alaphoz és a hadsereg egységes vezénylete, vezérlete és belsejéhez való ragaszkodását, másrészt módot nyújtott ahhoz, hogy a hadsereget illetőleg oly reformok valósuljanak meg, a melyek a nemzet régi törekvéseinek győzelmét jelentik.

A miniszterelnök abban a szerencsés helyzetben van, hogy a katonai kérdések tekintetében fontos reformokat helyezzen kilátásba. Azon az állásponton van, hogy a hadsereg jelvényeinek mai állapota gyors revízióra szorul azon irányban, hogy az ország közjogi állásának megfelelő legyen. A katonai judikatúra terén a kormány törekvése arra fog terjedni, hogy a katonai büntetőeljárásról szóló törvényjavaslatok mielőbb benyújtassanak a törvényhozás elé és a közvetlenségre, szóbeliségre és nyilvánosságra fektetett eljárásban a magyar nyelv érvényesüljön. Fontos kérdés az idegen csapatoknál szolgáló magyar tisztek áthelyezése. Ez az intézkedés, melynek

alapja az 1868-ban kelt királyi rezolúció, folyamatosan van. Folyó évben jelentékeny számú tisztek helyeztetek át magyar csapatokhoz és a kormány rajta lesz, hogy ez a kérdés mielőbb teljesen megoldassék. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban megemlíti, hogy tekintettel a magyar tisztekben állandóan mutatkozó hiányra, intézményszerűen biztosítani kell, hogy a tisztképzésnél a magyar elem kellő számban jusson a hadseregbe. Első sorban alapítványok létesítésére volna szükség, a mi különösen a magyar középosztályt abba a helyzetbe hozhatná, hogy gyermekeit tömegesen küldhesse a hadseregbe. Szükség esetén tervbe van véve új katonai tanintézetek felállítása is. A Magyarország területén lévő közhadsergébeli tanintézetekben a tantárgyak jelentékeny részére vonatkozólag a tan- és vizsgálati nyelv a magyar, úgy azok, a kik mint végzett növendékek kikerülnek onnan, a magyar nyelvet teljesen bírják.

Már az 1794-iki országgyűlésen mint a nemzet egyik jogos törekvését állították oda, hogy a magyar csapatokat magyar tisztek vezényeljék. Fontos katonai érdek ez, mert egy hadsereg védőképességére nézve nem közömbös, hogy a legénység és tisztikar között teljes fajtbeli és érzelmi összhangzat legyen.

Mikor a miniszterelnök e fontos és öröndetes reformokkal lép az ország elé, egyuttal azzal a kéréssel fordul azokhoz, a kik eddig megakasztották az állam gépezetét, hogy ne szolgálgjanak későbbi akadályul ama törvényjavaslatok megvalósításának, a melyek az állam mindennapi kenyeré. Hagyjanak fel a mesterséges extrém eszközökkel, hogy végre helyreálljon az alkotmányos működés.

Ezután áttér a gazdasági kérdésekre. Minden államnak kötelessége legfontosabb forgalmi érdekeiről gondoskodni. A nemzetnek nem lehet érdeke, hogy most tehetetlenül és kezünköt megkötve álljunk.

Az ellenzék sem viselheti a felelősséget a nemzettel szemben, ha továbbra is megakasztja az állam gépét. Az intézkedések egész sorozatára van szükség, hogy az ország a rendes kerékvágásba jusson.

Itt az unjoncok megszavazása, az indemnitás megszavazása és az intézkedés az 1903-iki költségvetést illetőleg. Erre vonatkozólag megjegyzi, hogy az egész évben utalványozás történt az 1902-iki költségvetés alapján és a legcélszerűbb az lesz, ha az 1902-iki költségvetési keretet kiegészítjük azon intézkedésekkel, a melyek még szükségesek. Minél előbb szükséges lesz az 1904. évre egy bizonyos indemnitás. Ez ügyek után az 1904-iki költségvetés és unjoncozás következik.

Bebátó, részletes munkaprogramot ezuttal a kormány nem akar adni, ezt talán az 1904-iki költségvetés tárgyalása során fogja előadni. Most beéri azzal, hogy körvonalozza a kormány politikai irányelveit.

Első jellemvonása a szabadelvűség. A második pedig a nemzeti szellem, a nemzeti állam erőteljes kiépítésének szempontja. De ebben benne van a jogtisztélet, a türelem nem magyar ajku polgártársaink iránt is.

E jól felfogott nemzeti politika megköveteli, hogy e jogok megóvassanak a jövőben is és hogy a magyarság testvéries szeretettel és rokonszenvvel támogassa idegen ajku polgártársaink minden törekvését, melyek a magyar nemzet integritásával nem ellenkeznek.

De nemcsak a magyarság, hanem idegen ajku polgártársaink érdekében is teljes szigorral kell fellépni amaz igaztók ellen, akik a hazafiatlan törekvések üszkét dobják be idegenajku polgártársaink közé.

Ezek az állam ellenségei. Az államnak védekeznie kell, esetleg a ma rendelkezésre álló eszközök szigorításával is.

A miniszterelnök ezuttal Horvátországhoz való viszonyokról szól. A magyar törvényhozás 1868-ban testvéri szeretettel, a nagylelkűség érzésétől vezette megoldotta azon kérdéseket, melyek Magyarország és társországai között vannak. Tette azon reményben, hogy ez a magatartás fogja a bizalmat és a szeretetet megerősíteni. Ha ma e politika eredményeit vizsgáljuk, sajnálattal kell konstatalnunk, hogy néha fel-fellobban a régi gyűlölet, a régi visszavonás; hogy vannak még ma is politikai körök, melyek

magukat a mai viszonyokba beletalálni nem tudják. De egyuttal hazafias megelégedéssel konstatalhatjuk, hogy a társországek lakóinak többsége becsületesen ragaszkodik a kiegyezési politikához és az ottani nemzeti párt is férfiasan követi e politikát.

Ily körülmények között azt kívánja az igazi nemzeti politika, hogy támaszt adjunk a társországek azon politikai irányainak, melyek becsületesen fenn akarják tartani a magyar-horvát kiegyezést.

Ezután áttér arra, hogy meg kell őriznünk az ország pénzügyi egyensúlyát, mert csak így létesíthetünk közhasznú intézményeket. (Ugy van!) Adatokkal bizonyítja, hogy máris mutatkozik a pénzügyi téren hanyatlás, a mit még súlyosabbá fognak tenni a legutóbbi politikai események. Általában véve tetemes veszteség mutatkozik költségvetésünkben, a mely azt mutatja, hogy lejtőre jutottunk, melyen meg kell állanunk az egész ország, az egész társadalom segítségével. Legfőbb kötelessége a kormánynak a takarékoságot tartani szem előtt.

Meg kell állítani azt a terjeszkedést, mely minden téren mutatkozik. A sürgős teendők között első helyen áll a tisztviselők fizetésének rendezése, melyet a kormány minden tagja fontosnak és sürgősnek tart, de igazságtalannak tartja, hogy az állam által kinevezett és nem az állam által kinevezett, de állami feladatokat végző tisztviselők között olyan éles különbség van. A nagy tömegre tényleg legfontosabb az, hogy minő a főszolgabíró és a jegyző. A kormány tehát épp a közönség érdekében egyenlő eljárást óhajt követni a köztisztviselőkkel szemben. A tanügy terén a kormány álláspontja az, hogy ott, a hol házagotló szükség van tanintézetek felállítására, ott létesít, de úgy, hogy a felekezeti tanintézeteket el ne nyomja, sőt, ha megfelelnek kulturális és nemzeti feladatainknak, ott ezeket az intézeteket istápolja. A fizetésrendezést tehát kiterjesztené a felekezeti tanintézetekre is, hogy az állami intézetekkel lépést tarthassanak. A tisztviselők fizetésrendezésébe be kell tehát vonni a megyei és községi közegeket és felekezeti tanítókat is.

Mindennek pénzügyi következményét tehát sürgősen meg kell állapítani és csak ezután lehet a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot a törvényhozás elé terjeszteni. Természetes, hogy ezt a kormány a lehető legsürgősebben fogja teljesíteni már csak azért is, hogy a jogos varakozást kielégítse. Az investíciós törvényjavaslatot visszavonni szándékozik, de csak azért, hogy ismét beterjeszthesse úgy, hogy a mellőzhető kihagyják és a legsürgősebbet, esetleg leghasznosabbat kibővítsék.

Azután áttér az egyes tárcák teendőire. Hangoztatja, hogy minden gyakorlati politikus végcélja a pénzügyi politikában az egyenes adók reformja kell, hogy legyen. S pénzügyeink megizmosodása fog csak képesíteni bennünket arra, hogy a reform kezdetével járó jövedelemcsökkenést meg ne érezzük. Ezuttal különösen kiemeli az összhangot, melyet a mezőgazdaság, a kereskedelem s az ipar között meg kell teremteni. Ez figyelembe van véve a kiegyezési javaslatokban is, melyeket a kormány változatlanul fog előterjeszteni. Kiterjeszkedik a közlekedési feladatok fejlesztésére, a vicinális vasutak olcsóbbá tételére. A munkásbiztosítás kérdését csak akkor tartja megoldhatónak, ha hatalmas munkás autonóm testületek fejlesztetnek ki, ha a szociális kérdések megoldását a munkások nevelése előzi meg, hogy így fokozatosan elérhessék azt a fokot, mely őket a politikai közreműködésre is képessé teszi. A belügyi tárca főfeladata a nagy belügyi reform, az állami közigazgatás keresztülvitele. Szól ezuttal az igazságtügyi, a közoktatásügyi tárca feladatairól, a honvédelmi tárcánál az új véderőtörvény keretében teendő reformokról.

A kormányzati szellemre nézve kijelenti, hogy feladatának tartja a kormány az ország ügyeiben rendet teremteni, a törvényeket tiszteletben tartani s tartatni. Jogtalan előnyben és jogtalan hátrányban senkit sem részoltet. Kéri a főrendiház támogatását, első sorban arra, hogy az országban ismét a rendes viszonyok álljanak helyre.

A régi és az új kormány. A hivatalos Budapesti Közlöny tegnapi száma közli a régi kormány fölmentésére és az új kormány kinevezésére vonatkozó királyi kéziratokat. A kéziratok közül adjuk itt Khuen-Héderváry gróf volt miniszterelnöknek szóló következő két kéziratot:

Önök magyar miniszterelnöki állásáról való újabb lemondását ezennel elfogadom, s egyúttal Önt a belügyminiszterium vezetéséről és a Személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetéséről is felmentem.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 3-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gr. Khuen-Héderváry Károly s. k.

Kedves gróf Khuen-Héderváry! Midőn Önt magyar miniszterelnöki állásától, hű és áldozatkész szolgálatainak teljes elismerése mellett, saját kérésére ezennel kegyelemben véglegesen felmentem, egyszersmind hálás szívvel mondok Önnek köszönetet azon igen kiváló és sikeres szolgálatokért, melyeket Ön miniszterelnöki működését közvetlenül megelőzőleg is, mint Horvát-Szlavon-Dalmátországek bánja, sok éven át ritka odaadással és fáradhatlan buzgalommal, nehéz viszonyok közt teljesített s bizton reményelem, hogy Ön Nekem és a hazának még sok hasznos szolgálatot fog tenni.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 3-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Az új kormány kinevezésére vonatkozó kéziratok közül a következőket adjuk:

Kedves gróf Tisza! Önt magyar miniszterelnökké ezennel kinevezem, Önnek egyidejűleg a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozom és a miniszterium megalakítása iránti javaslatát elvárom.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 3-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Magyar miniszterelnökké előterjesztése folytán pénzügyminiszterem Lukács Lászlót és igazságügyminiszterem Plósz Sándort újólag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősítem, továbbá kereskedelemügyi miniszterem Hieronymi Károly, horvát-szlavon-dalmátországi tárca nélküli miniszterem Cseh Ervin, vallás- és közoktatásügyi miniszterem Berzeviczy Albert és földmívelésügyi miniszterem Tallián Béla országgyűlési képviselőket, honvédelmi miniszterem pedig Nyiri Sándor vezérőrnagyot ezennel kinevezem és a belügyminiszterium vezetésével, valamint Személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetésével magyar miniszterelnökké bízom meg. Az illetőkhöz intézett kéziratokat további intézkedés végett idezárom.

Kelt Bécsben, 1903. évi november hó 3-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Ezután következnek az egyes új minisztereket kinevező s a volt minisztereket fölmentő kéziratok, melyekben az utóbbiaknak a felség elismerését fejezi ki munkásságukért, Wlassicsnak és Darányinak azonkívül a Lipótrend nagy keresztjét adományozza.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Wlassics miniszter bucsuja az iskoláktól. Wlassics Gyula volt kultuszminiszter távozása alkalmából bucsulevelet intézett az iskolákhoz. A miniszternek a nagybecskereki állami felsőkereskedelmi iskola igazgatóságához intézett bucsulevele a következő: 4238/elnöki szám.

Az állami felsőkereskedelmi iskola tekintetes igazgatóságának.

Nagybecskerek.

Öcs. és apostoli királyi felsége ez évi november hó 3-ikán kelt legfelsőbb elhatározásával állásomról való lemondásomat legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott. Midőn erről az igazgatóságot tudomás végett értesítem, megragadom az alkalmat, hogy szívem mélyéből mondjak köszönetet azért az odaadó és lelkes támogatásért, a melyben engem mindenkor szíves volt részesíteni. E lelkes támogatásból merítettem erőt és kitartást a nemzeti művelődés érdekében kifejtett munkásságomban. Ha

nyolc és három negyedévi közoktatási kormányzásomnak van olyas eredménye, a melyért küzdeni szép feladat volt; bucsuzásom percében szíves-örömmel megvallom, hogy mindezt első sorban a magyar nemzet áldozatkészségének, de rögtön hozzá kell tennem: az igazgatóságnak és a vezetése alatt álló tudományos szellemű, a nemzet nemes eszményeivel összeforrasztani törekvő magyar kulturharcosok: a magyar tanár, illetve tanító világ becses támogatásának köszönhetem. Hozzájuk fordultam mindannyiszor, valahányszor nagyfontosságú szervezeti kérdések megoldásán fáradoztam és ők szerető gonddal vettek részt mind az előkészítés, mind pedig a végrehajtás nagy munkájában. Magamnak elég jutalom az a tudat, hogy lellem egész melegségével és tehetségem egész erejével közremunkáltam a magyar kultúra előrevitelén. Szeretett munkatársaimat újból köszöntve, arra kérem az Igazgatóságot, tartson meg továbbra is szíves emlékezetében. Budapest, 1903. november 3-án. Wlassics s. k.

A kitüntetéssel vizsgázott jegyzőjelöltek ajánlása. A belügyminiszter a folyó év július havi községi közigazgatási vizsgálatokon „kitüntetéssel” minősített jegyzőjelöltek névsorát azzal küldötte meg a vármegyének, hogy az abban megnevezetteket a törvényhatósága területén levő községek tisztújítószeri elnökeinek azzal a megjelöléssel ajánlja, hogy a közigazgatás érdekében kívánatosnak tartja a miniszter, miszerint az illetők pályázás esetén a kijelölésnél s következőképpen a választásnál más oly pályázókkal szemben, kik a községi közigazgatási tanfolyamot csekélyebb sikerrel végezték, a többi törvényes minősítési kellekek meglete esetén megérdemelt figyelemben részesíttessenek. Épp ugy méltányosnak tartja a miniszter azt is, hogy a kitüntetéssel minősített jegyzőjelöltek a segédjegyzői, valamint egyéb községjegyzője irodai állások betöltésénél szintén megfelelő figyelemben részesüljenek. A Nagybecskereken vizsgázott jegyzőjelöltek közül kitüntetéssel vizsgázottak a következők: Elme István, Mészáros Pál, Sánta József és Zsolnay Dénes Béla.

A megyei utadók behajtása. A vármegye alispánja a következő rendeletet bocsátotta ki a községi és városi hatóságokhoz: A megyei közigazgatási bizottságnak folyó évi 6072. számú meghagyása folytán szigorúan megkövetem, hogy a községi elöljárók a megyei utadók behajtása körül a legfokozottabb tevékenységet fejtsek ki és minden az előző évekből fennmaradt és behajtható utadó hátralékot a folyó évi tartozással együtt okvetlenül hajtják be, mert ellenesében a központi kiküldendő ellenőrző közeg által megállapítandó mulasztást vagy hanyagságot kénytelen lesznek a rendelkezésemre álló legszigorubb módszer alkalmazása mellett megtorolni. A főszolgabíró és polgármester urakat pedig felhívom, hogy az utadó behajtását kiszállások által szigorúan ellenőrizzék s ott, a hol mulasztást, vagy hanyagságot tapasztalának, nyomban a legszigorubb megtorlási módszert alkalmazzák és eljárásuk eredményéről tegyenek hozzám a folyó év végével kimerítő jelentést.

Tanügyi áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vujaskovics Stanka stárcsovai állami elemi iskolai tanítónőt a pancsovai felsővárosi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Házasság. Wégling Béla városi tisztviselő ma esküdtöt hűséget Stoila Anasztázia kisasszonynak, Stoila Serbán temesbutyini g. k. lelkész leányának. A polgári esketés d. e. 10 órakor folyt le az itteni anyakönyvi hivatalban. Tanúk voltak: Wégling István nagybecskereki állami iskolai tanító és Popovics János.

A közig. tanfolyamhallgatók Rákóczi-ünnepélye. A közig. tanfolyamhallgatók holnapután, szombaton d. u. 1/2 órákor lefolyó Rákóczi-ünnepélye és az ezt követő kuruc-táncestélye iránt, mely a kaszinó összes termeiben lesz, ritka érdeklődés nyilvánul minden oldalról. A jótékony célú táncestélyre eddig is nagyon sok jegy kelt el. Az eddigi felülfizetések a következők: Torontálmezei takaré- és hitelbank 20 kor., Eisenstädter S. és Társa 10 kor., Kellner József 5 kor., Osztrák-Magyar bank fiókja 4 kor., dr. Pollák Győző, Freund Samu és fiai 3-3 kor., Weisz Hermann, N. N., Kadelsburger L., Sajóviz Soma, Braun N. 2-2 korona, Végh Károly, Boleszny Antal, Rosenfeld L., Scheirich F., Eckstein cég. Wantoch Zsigmond 1 kor. A szíves felülfizetésekért fogadják a nemes adakozók ezután is az ünnepély rendezőbizottságának meleg köszönetét. Az estélyre szóló családi és személy-jegyek elővételben Mangold Lipót könyvkereskedőnél s az esteli pénztárnál válthatók.

Esküvő. Budapesten a Józsefvárosi plébánia-templomban ma esküdtöt örök hűséget Köszegh Kálmán császári vadászfőhadnagy atányi Molnár Elzának, atányi Molnár Sándor torontálmezei földbirtokos leányának.

Mulatság. A bégaszentgyörgyi társaskör november hó 8-án táncestélyt rendez. Belépő díj: személyenként 1 kor., családjegy 3 kor. Kezdeté este 8 órakor.

Mezei tisztviselők szervezkedése. A „Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete”-nek választmánya tegnapelőtt tartotta Markhó Gyula nyitrai alispán, egyesületi alelnök vezetésével első választmányi ülését Budapesten. Az ülésen elhatározták, hogy Wekerle Sándort, akit az egyesület elnökévé választottak meg, küldöttséggel fogják megkérni a tisztviselők elfogadására. A választmány azután az egyesület feladataival foglalkozott. Az egyesület alapjának megszilárdítása, jövőjének biztosítása, a közigazgatás tudományos nivójának emelése, szakmunkák kiadásának elősegítése, a vármegyei tisztviselők erkölcsi és anyagi érdekeinek megjavítását elősegítő indítványok, javaslatok kidolgozása, a gyakorlati közigazgatás fejlesztése, felolvasások, vitáesték rendezése, a szakajtó fejlesztése az egyesület legfontosabb feladatai, melyeknek megoldására nyolc bizottságot küld ki a választmány. A választmány azután rövid vita után elfogadta az egyesület működésére és szervezésére vonatkozó ügyviteli szabályzatot. Végül megállapították a tisztviselők tiszteletdíját, az ideai költségvetést, a központi iroda szervezetét és az egyesület hivatalos pecsétjét. — Tegnap folytatós ülésén a választmány megállapította az évi költségvetést és megállapította a szakosztályokat, amelyek az egyesület működése tervét lesznek hivatva keresztülvinni. A szakosztályok elnökei a következők lettek: szervező bizottság: Somogyi István nagy-küküllői alispán, szakirodalmi bizottság: Fábry Sándor békési alispán, gazdasági bizottság: Bornemissza László gömöri alispán, véleményező bizottság: dr. Majsik Viktor hevesi alispán, rendező bizottság: Issekutz Aurél főjegyző, kijelölő bizottság: Koller Sándor veszprémi főjegyző, a működési tervet szerkesztő bizottság: Goda Béla alispán, sajtó bizottság: dr. Rakovszky Endre, abaujmezei alispán. Számos adminisztratív kérdés elintézése után a titkár indítványára elhatározta a választmány, hogy gróf Tisza Istvánt, mint új belügyminisztert az egyesület küldöttségével üdvözlje, a tisztelgés napját azonban egyelőre nem állapították meg.

Halálozás. Dr. Várady Imre nagybecskereki ügyvédet, mint részvétellel értesülünk, súlyos csapás érte. Egy éves fiacskája Andor ugyanis tegnap tüdőgyulladásban meghalt. A kis ártatlanságot ma délután temették el nagy részvétel mellett.

Meteor novemberről. Meteor a novemberre várható időjárásról következőket jelenti:

November havának változási eseményeit a következő napokra esnek: 5-10-12-15-19-21-23-24-25-27-28. Eleinte a 12-iki események a foltok visszatérése folytán enyhe, melegebb időre van kihatásunk és meglehetősen állandó marad a bolygók állását illetően, csak akkor lesz változó, ha a foltok nyugatalkodnának, melynek folytán lehet viharos, zivataros, sőt felhőszakadás sinecen kizárva. A 12-iki eseményekből hűvös, majd hideg, a 24-iki esemény hatáskörében a téli időnk is beállhat, sőt ha a ciklonos folt visszakérül hozzánk, már előbb is. A csomópontokon 12-től fogva szeles, viharos idő is igen valószínű, különösen a 23-iki. A 25-iki csomópontot követően csapadékosnak ígérkezik az időnk, esővel vagy hóval. Telünk hóban készül beállni, bár a múlt hónap legvégén a bolygók állása hideget jelzett, de a 26-án hozzánk fordult kitörésből származó foltok ezt megsemmisítették, s így vagy 11-12 nappal mintegy eltolják annak beálltát november hó 9-10-re. December havi telünk 9-től ígérkezik erősnek, mely kisebb-nagyobb változatokkal 18. és 25-ike körül jelez kiválóan erős hideget, vagyis olyat, amely aránylag a decemberi télnek a lehidegebb napjai lesznek, így karácsonyra is hideget várhatunk. Az október hó 26-án felénk fordult foltok nov. 7-8. fordulnak el tőlünk, míg a 29-iek három nappal később, tehát a 10-iki csomópont hatása alatt. 10-11-én, amidőn már 8. visszatér a 25-én előfordult ciklonos hatása napfolt, ha addig tönkre nem ment s hozza nekünk a téli időt.

Öngyilkos inas. Bácszi József, dr. Vinczevidy Ernő inasa ma reggel fél 8 órakor felakasztotta magát. Az öngyilkosságot a cselédek fedezték fel, a kiknek feltűnt, hogy Bácszi szobája még reggel 7 órakor is zárva van s hogy a legerősebb zörgetésre sem nyitja ki. A cselédség rosszat sejtve feltörte az ajtót s ekkor látták, hogy Bácszi egy a falba vert szegre fölakasztotta magát. Rögtön a szomszédságban lakó Weirerschán főorvosért küldték, a ki azonban csak a már beállott halált konstatálhatta. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Bácszi az este leitta magát s valószínű, hogy rézségében követte el végzetes tettet. Az öngyilkos inast a rendőrség a halottas kamarába szállíttatta, a honnan holnap délután temetik el.

Ujszeged állomásának az összes forgalomra való megnyitása. A Máv. igazgatósága közli

A szer-
állomá-
kilomé-
állomá-
és tele-
másra
hatók.
beraká-
mint
tása
levő
gyors-
kir.
vonala
rész)
általá-
állomá-
vételé-
veendő
nak
szállítá-
kilomé-
bott
vári
kivü-
mittat-
után
szállít-
mazta

közli,
Máram-
percko-
II. és
a hova

gyediké-
vészet-
tetű a
nyeit.
szetünk
kítik
ujságn-
Falk-
évre
ség és
59. sz.

ujság,
ket az
aktuál-
késze-
politika-
kivül
közli.
és kiad-
10. szá

A
Gábor
iránt

A
tette a
olvasá-
ellen t

Ele
gyorsí-
Ez

elnök
dolgot,
erre von
királyi
melyet

D
ság elő
város k
tásáért.

Ug
szomb
Ti
program
dolgot v
jobbolda

Az
csátja
103 sz
nyát elv

A szeged—temesvári vonalon Szeged és Szőreg állomások között az előbbtől 2, az utóbbtól 4 kilométernyi távolságra fekvő Ujszeged nevű új állomás legközelebb a személy-, podgyász-, gyors- és teheráru-forgalomra megnyitják. Ezen állomásra vagy állomásról élő állatok nem szállíthatók. Az Ujszeged állomáson kezelendő áruk berakásához szükséges kocsik megrendelése, valamint az áruk szabályszerű feladása és kiváltása Ujszeged állomáson eszközözendő. A szóban levő állomásról szállítandó vagy odarendelt gyors- és teheráruk után a fuvardíj a m. kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalakon érvényes helyi árudíjzabásában (III. rész) a díjzámítás tekintetében megállapított általános határozmányok mérvadása szerint ezen állomás közvetlen kilométertávolságainak alapul vételével számíttatik. A díjzámítás alapjául veendő kilométertávolságok akként állapíthatnak meg, hogy a szegedi irányban történő szállításkor a magyar királyi államvasutak kilométermutatójában Szeged állomásra megszabott kilométertávolságokhoz 2 kilométer, a temesvári irányban való szállításkor a Szőreg állomásra kitüntetett távolságokhoz 4 kilométer hozzászámíttatik. Az ekként nyert közvetlen távolságok után az említett helyi díjzabásában foglalt díjzámítási táblázatok megfelelő díjtételei alkalmazhatók.

— **Uj vonat.** Mint a Máv. igazgatósága közli, folyó évi november hó 10-től kezdve Máramaros-Szigetről naponta d. u. 12 óra 50 perckor egy új személyszállító tehervonat fog II. és III. oszt. kocsikkal Körösmezőre indítani, a hova este 6 óra 42 perckor fog érkezni.

Irodalom.

* „A színház.“ November hónap tizenegyedikén jelenik meg „A színház“ című művészeti hetilap, amely írásban és képből ismereti a fővárosi és vidéki színházak heti eseményeit. A lap munkatársai: irodalmunk és művészetünk kitünőségei, közérdekű cikkeikkel élénkítik a szépirodalmi és előkelő színvonalu újságnak gazdagon illusztrált tartalmát. A lapot Falk Richárd szerkeszti. Előfizetési ára egy évre 10 korona, számonként 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. Baross-utca 59. sz.

* **Az Uj Század.** Ez a magas nivóju politikai újság, amely a társadalmi és politikai eseményeket az eleven élet szempontjából nézi és minden aktualitashoz radikális nyíltsággal szól hozzá, ma kétségen kívül a legérdekesebb hetilap. Gazdag politikai, társadalmi és művészeti cikk anyagán kívül most Zangwill egy világhírű regényét is közli. Előfizetési ára félévre 3 frt. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, IV. Károly-körút 10. szám alatt van.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 5-én.
— Távirati tudósítás. —

Budapest, november 5.

A képviselőház ma délelőtt Dániel Gábor elnöklete alatt ülést tartott, mely iránt ma is igen élénk volt az érdeklődés.

A mai ülésen az ellenzék ismét szóvá tette az elnöknek a királyi kéziratok felolvasása alkalmával követett eljárását és ez ellen tiltakozott.

Elnöklő Dániel Gábor hivatkozik a gyorsírókra, hogy ő megkérdezte a Házat.

Ezután Tisza István gróf miniszterelnök hozzájárulásával aként intézték el a dolgot, hogy kitörültek a jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét s újra szavaztak a királyi kéziratok tudomásvétele fölött, a melyet természetesen a Ház tudomásul vett.

Daróczy Aladár, a kérvényi bizottság előadója betereszti Szatmárnémeti város kérvényét az öreg bakák hazabocsátásáért.

Ugron Gábor kéri, hogy a kérvényt szombaton tárgyalják.

Tisza István gróf ellenzi, hogy míg programbeszédjét el nem mondja, más dolgot vegyenek elő. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Az elnök a kérdést szavazásra bocsátja s a Ház névszerinti szavazással 103 szótöbbséggel Ugron Gábor indítványát elveti.

Most következett a napirend, Apponyi Albert gróf lemondási levele.

Kovács Pál néppárti képviselő Darányi Ferenc indítványát pártolja, tudniillik, hogy a lemondó levelet tüzzék ki napirendre.

A vita folyik.

A volt kormány a királynál.

Budapest, november 5. (A „Torontál“ eredeti táv.) Bécsből táviratozzák: Ö felsége ma délelőtt 10 órkor fogadta bucsukihallgatáson a volt kormány tagjait, amely alkalommal a következő beszédet intézte hozzájuk:

— Részben több évi fáradságos munka után válnak meg Önök miniszteri tárcáiktól s ez alkalomból szives köszönetet mondok Önöknek s ismételve teljes elismerésemet nyilvánítom hü, buzgó, sikeres szolgálataikért, illetőleg azon hazafias áldozataikért, hogy a közelmúltban, válságos viszonyok között magyar kormányom megalakulását megkönnyítették. Számítok reá, hogy fényes tehetségüket ezután is a közügyeknek szentelik.

A beszéd után a király szívélyesen kezét fogott mindegyik kormányfővel és rövid cerclét tartott.

A wiesbadeni császártalálkozás.

Budapest, november 5. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Wiesbadenből táviratozzák, a német császár és felesége, valamint a cári pár ma együtt töltötték a napot. A német császári pár a cárékat meglátogatta a wolfgangteni kastélyban s a látogatást a cári pár Wiesbadenben visszaadja. Holnap Darmstadtban Bülow német kancellár és Lamsdorf gróf orosz külügyminiszter tanácskozást tartanak.

A görög király Bécsben.

Budapest, november 5. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Bécsből jelentik, György görög király a jövő hét elején odaérkezik. A görög király bécsi utja, mint jól értesült körökben mondják, a Balkán kérdéssel van összefüggésben.

Mommsen temetése.

Budapest, november 5. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Berlinből táviratozzák, Mommsen Tivadart ma temették el Charlottenburgban nagy gyászpompával. A temetésen rengeteg közönség vett részt s a német császári pár is képviseltette magát. Jelen voltak azonkívül a miniszterek, az összes német egyetemek és számos tudományos testületek képviselői és Berlin város küldöttsége. A gyászszertartás után a holttestet a charlottenburgi Szentháromság-temetőbe vitték s itt helyezték örök nyugalomra a nagy tudóst, a Mommsen-család sírboltjába.

Földrengés Olaszországban.

Budapest, november 5. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Rómából jelentik, Felső-Olaszország több helyén földrengés volt, mely azonban nagyobb kárt nem okozott.

Budapesti gabonatózsdé.

Budapest, 1903. november 5.

A készarúizlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilóg	50 kilogr. ára		kilóg	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	7.50	7.65	80	7.85	8.—
Pestvidéki új	76	7.40	7.55	80	7.75	7.90
Bánsági új	76	7.45	7.60	80	0.—	0.—
Bácskai új	76	7.55	7.70	80	0.—	0.—
Rozs	uj elsőrendű	70—75		6.25	6.49	
	• másodrendű	—		6.15	6.25	
Árpa	• takarmány	60—62		5.50	5.70	
	• égetni való	62—64		5.40	5.60	
	• sörfőzészetre való	64—66		0.—	0.—	
Zab	—	39—41		5.55	5.70	
Tengeri ó	bánsági	—		6.05	6.15	
	mánemű	—		6.15	6.25	

Határidő-üzlet.

Budapest, november 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak többé-kevésbé csökkentek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1904.)	7.74—
Tengeri (májusra 1904.)	5.29—
Zab (áprilisra)	5.50—
Rozs (áprilisra)	6.64—

ESKÜDTSZÉK.

§ **Lökötök az esküdtszék előtt.** A nagybecskereki esküdtszék ma délelőtt tárgyalta Petreszku Aurel, Petreszku Konstantin és Petreszku Pál kékesi cigányok bűnyűjét, akik közül a kir. ügyész Petreszku Konstantint és Aurélt rablás büntetével vádolja, mert Bókán ez év március hó 14. és 15-ike közötti éjjel Filkovich Ignác ottani földműves zártlan istállójából két lovat ellopva, mikor Filkovich István, Jarka Péter és Gomán Sándor a lovak elhajtását meg akarták akadályozni, Petreszku Konstantin bottal Petreszku Aurel pedig késsel ellenszegültek. Petreszku Pál pedig mint bűnszegéd került a vádlottak padjára, mert míg két társa az üldözőket feltartani igyekezett, addig ő a kocsi elhajtott.

A mai tárgyaláson a bíróság elnöke Polgár Sándor törvényszéki bírósági volt, szavazó bírák: Szilágyi Lajos és ifj. Makk József, ügyész dr. Wiedorn Adolf, Petreszku Konstantin védője dr. Podvinecz Izsó, Petreszku Aurel dr. Sándor Mihály, Petreszku Pál pedig dr. Goldmann József volt. Rendes esküdteknek kisorsolták: Kalapis Jakab, Amend Ferenc, id. Machalek János, Zsiross Mihály, Fehér Adám, Opolczér Lajos, Faragó Gyula, Merlák Márton, Wehner György, Huszka Mihály, Rátz Antal és Horti Márton; pótesküdtöttek pedig Fejes Sándor és ifj. Forró Mihályt.

Az esküdtek megesketése után a vádlottakat hallgatták ki, a kik azonban tudni sem akartak a bűncselekményről s mindent tagadtak. Ezután Filkovich előadta, hogy ez év március hó 15-én reggel Illievics Ferencel észrevették, hogy az istállóból a lovakat ellopták s mert sár volt, a sárban látható nyomok után indultak s a nyomok Gaád községbe vezettek. Itt a nyomok révén az egyik udvarban a lovakat egy kocsin mellé kötözve meg is találták. Ekkor Filkovich a község házára ment, míg Illievics a ház előtt maradt, hogy a tolvajok meg ne szök-hessenek. Ezek azonban megsejtek a veszedelmet, gyorsan befogták a lovakat s ki akartak hajtani a kapun, a hol azonban Illievics utjokat állította. Erre Petreszku Konstantin bottal, Petreszku Aurel pedig késsel fenyegetődzött, mire Illievics félreállt az utból, a lökötök pedig elhajtottak. A csendőrök a menekülő tolvajokat üldözőbe vették s midőn a cigányok látták, hogy kocsin nem menekülhetnek, a gaádi erdő közelében legráltak a kocsiról s gyalog elmenekültek. A kocsit s Filkovich lovait, ugyszintén Petreszku Konstantin lovat is a csendőrök az erdőben megtalálták. A tanukihallgatás folyamán a legelőbber a vádlottak ellen vallottak, kik dacára ennek állhatatosan tagadnak mindent. Dében az elnök a tárgyalást délután 3 órára felfüggesztette. Itéletet valószínűleg csak a késő délutáni órákban hoznak.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p., este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 43 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

9177. Polg. 1903. szám.

863-3.3

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék köz-hírré teszi, hogy a nagybecskereki tisztai ármentesítő társulatnak a Nagybecskerek határában (muzslyai szőlők) töltés emelés céljából szükséges területek kisajátítása iránti ügyében a kártalanítási eljárás megindítván, a helyszíni tárgyalás határnapjával 1903. évi november hó 14. napjának d. e. 9 órája Muzslya községéhez ki-tüzetett

A kitűzött tárgyalásra az érdekelt tulajdonosok és összes telekkönyvi érdekeltek, valamint a távollévők és ismeretlen tartózkodásuk részére kirendelt gondnok Kiss Sándor nagybecskereki ügyvéd oly hozzáadással idézletnek meg, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás feletti érdemleges határozat hozatalát nem gátolja s az egyéni értesítésnek elmaradása vagy a tárgyalásról elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Nagybecskereken, a kir. törvényszéknek, mint polgári bíróságnak, 1903. évi november hó 1-ső napján tartott üléséből.

Gavrílovics István, Zsiros Lajos,
kir. törvényszéki jegyző. kir. törvényszéki elnök.

Pénzt, sok pénzt,

ha v o n k é n t 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szak-ismeret nélkül.

Küldje be címét E 978 jelige alatt a következő címre: **ANNONCEN-ABTEILUNG des „Merkur“ Mannheim,** Meerfeldstrasse. (774-52.33)

Torontálvármegye antalfalvai járás főszolgabirájától
6100. szám 1903. 865-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye antalfalvai járásába kebelezett O p p o v a községében a jegyzői állás megüresedvén, ezen állásra, a melynek javadalmazása:

1. évi fizetés 1200 korona;
2. 6 öl tűzifa;
3. 800 □-öl területből álló pótkert;
4. 160 korona anyakönyvvezetői illetmény, midőn pályázatot nyitok, fölhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen fölszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 25-éig annál inkább hozzám benyujtsák, mert a később beérkezett folyamodványok figyelembe nem fognak vétetni.

Antalfalva, 1903. november 2-án.
Lowieser Imre,
főszolgabiró.

160981/903. F. I. Magyar kir. államvasutak.
HIRDETMEY.

Menetrend módosítás a szécsány—verseci vonalon.

A Szécsányból jelenleg reggel 5 óra 30 perckor Versecre induló 7202. sz. vonat menetrendje f. évi november hó 10-től kezdve olyképp módosítatik, hogy e vonat Szécsányból a Zombolya, illetve Budapest felől érkező személyvonathoz csatlakozólag reggel 8 óra 20 perckor fog indulni és Versecre délelőtt 10 óra 58 perckor fog érkezni, hol csatlakozást nyer Temesvár, Bázias és Lugos felé.

Budapest, 1903. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

FELTŰNŐ UJDONSÁG.**Delice**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x.36

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Elsőrendű
tűzifa.
Valódi porosz Kitűnő minőségű
szalon kőszén pirszén (coacs)
a Wildensteinegen-Richterhof-fele bányákból.
Legjobb faszén.
Kaphatók: 800-50.13
KURLÄNDER IMRE fakeskedőnél
a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz.

35296/903.

Magyar királyi államvasutak
budapest-balparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

(Kötélárak szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak budapest balparti üzletvezetősége 1904. évi január hó 1-től számítottól egy, illetőleg három éven át évenként mintegy

- 1600 kgrm. vágott ólomzár zsineg
- 700 " vágatlan " "
- 700 " kötő zsineg és
- 300 " különféle kenderkötél

szükségletét biztosítani óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. november hó 17-én betérjesztendők, a bánatpénzek pedig megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége anyag- és leltárbeszerzési csoportjánál (Budapest, Teréz körút 62. I. S. ajtó), valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők, vagy az általános és különleges feltételek a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtárnál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén, hogy a különleges szállítási feltételek minden példányáért 30 fillér, az általános feltételekért pedig 50 fillér fizetendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek minden hazai keresk. és iparkamaránál megtekinthetők.

Budapest, 1903. október hóban.

(3.3) Az üzletvezetőség

K e t

irodai gyakornok

nyerhet azonnali alkalmazást
nagy cégnél.

o o o

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába
„L“ jelige alatt küldendők.

(866-x.2)

151.212/903. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben esetleg 3 éven át szükséges ön szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi december hó 5-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi december hó 4-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a mennyiségek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag-és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrássy-ut 73.) megtekinthetők. Budapest, 1903. évi október hóban.

(3-1) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Tisztelettel van szerencsém
a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy
a fő-utcában (városház épületében) levő
Kotstein János fele cipész-üzletet
megvettem és azt **Kotstein J. utóda**
WILHELM FERENC cég alatt tovább
vezetöm.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy az elődöm iránti bizalmat reám is átruházzni méltóztassék, miután főteherkésem oda irányul, hogy igen tisztelt megrendelőimet csakis kifogástalan jó munkával, olcsó árak mellett kiszolgáljam.

Egyben tudatom, hogy az eddig a fő-utcában birt. üzletemet rövid idő múlva felhagyom és az ott lévő építkezésemet **meltyen leszálított áron eladom.**

Tisztelettel (830-10.5)

Wilhelm Ferenc,
cipésmester.

144.567/903. szám.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben, esetleg az 1905. és 1906. évben évenként szükséges mintegy 1000 métermáza pépliszt (dextrin) 1000 métermáza rézgálic szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az évenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 11-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 122.291/96. számú általános szállítási feltételek, valamint az ajánlati felhívásban felsorolt különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módoszatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás — az ajánlati mintával együtt — az ajánlatot tenni szándékozóknak a fent nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903. évi október hóban.

(3.2) Az igazgatóság.
(Utánnomás nem díjazatik.)